

Paisatges incògnits, territoris ocults

Paisatges incògnits, territoris ocults: les geografies de la invisibilitat. III Seminari Internacional sobre Paisatge, Olot, 20 a 22 d'octubre de 2005.

El 22 d'octubre passat el geògraf Oriol Nel·lo va cloure el III Seminari Internacional sobre Paisatge que durant tres dies havia portat a Olot estudiants i interessats i interessants discursos paisatgístics. O. Nel·lo va equiparar els edificis als arbres que no deixen veure el bosc per argumentar la ciutat invisible i plantejar, així, una de les claus de volta de la imperceptibilitat de determinats paisatges: el punt de vista. Perquè d'això anava el seminari d'aquest any: de paisatges ocults que assalten els ulls com a Rio les favelas, de territoris invisibles a tots aquells que no els pateixen i lamenten, de terres incògnites per a les ciències que, com els exploradors del segle XIX, ho volen conèixer tot; en definitiva, del que ha anat sempre: de conèixer allò que ignorem. Si considerar perspectives diferents pot ser una bona mesura d'accedir a llocs amagats, la singular trobada anual organitzada per Joan Nogué, per encàrrec de la Universitat Internacional Menéndez Pelayo, és una excepcional eina per

il·luminar aquests paisatges. Perquè el seminari va aplegar a Olot, per tercer any consecutiu, geògrafs, arquitectes, sociòlegs, artistes, cineastes, historiadors de l'art i escriptors que, des de les seves disciplines, van anar dibuixant una particular geografia de geografies.

Moltes de les ponències van captivar molts dels assistents. Durant anys recordarem els paisatges del cos de la sociòloga María Ángeles Durán, del «cos-subjecte» que, en darrera instància, ens fa ser paisatge; els paisatges condicionats per l'edat, pel gènere, i també per les sabates que portem. El seminari havia començat el dia abans amb una introducció del director, Joan Nogué, i amb els paisatges de la por que Alicia Lindón va anar descarnant metòdicament fins a evidenciar la seva funció profundament injusta. I les perifèries pobres de Ciutat de Mèxic van cedir el protagonisme a les favelas de Rio de Janeiro, tan famoses com pobres, de la mà de la jove arquitecta brasilera Raquel Tardin.

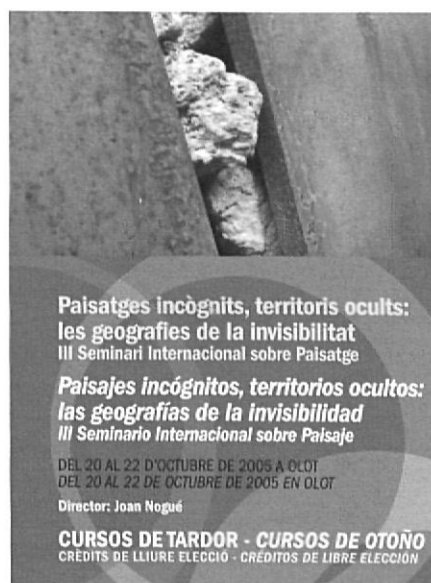
Ja a la tarda, Daniel Hiernaux, que en el torn de preguntes s'havia mos-

trat crític amb alguns plantejaments de Raquel Tardin, ens va enlairar de les crues realitats del matí cap a les esferes de la compressió espai-temps perquè, tot seguit, el paisatgisme projectual de Jordi Bellmunt ens conduís cap a l'espectacle plàstic i musical del col·lectiu valencià Verd-Cel preparat expressament per al seminari. Sentir fins a quin punt el cos és el gresol dels nostres paisatges va ser el preàmbul òptim als discursos artístics més intimistes del segon dels canadencs Ron Benner i Jameelie Hassan, conclosos a la nit amb la projecció comentada d'Eleni, l'esplèndida pel·lícula de Theo Angelopoulos. Carmen Pena va començar el

darrer matí evocant els paisatges de l'amor i de l'oblit dels emigrants gallecs, que ella, com a gallega filla d'emigrants, coneix bé; just abans que Itziar González Virós busqués la traça dels seus projectes de vida, i així ens portés fins a la ciutat oculta pels edificis i la fragmentació d'O. Nel·lo.

Tres vegades tres dies i el cicle queda tancat. Hi haurà més cursos i seminaris, però aquesta barreja multidisciplinària —marca de la casa— queda en el record i en els textos dels ponents que, fins que no es publiquin, es poden consultar al web de l'Observatori del Paisatge (www.catpaisatge.net).

Josep Masdevall

En el dossier "Girona: l'art d'un present" del número anterior de la *Revista* van aparèixer invertits dos peus de fotografies. A la foto de la pàgina 83 li corresponia el peu de la primera foto de la pàgina 84 (Frederic Amat), mentre que el peu d'aquesta última havia de ser el que figurava a la pàgina 83 (Àngel Jové).